

*Дорофеева М. С.,**кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри германської філології і перекладу**Інституту філології**Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ПРИНЦИПИ СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ В СИНЕРГЕТИКЕ СПЕЦІАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. В статті розглядаються типи перекладчих рішень крізь призму синергетических принципів становлення системи спеціального перекладу. На матеріалі фрагмента німецького тексту психоаналітического дискурсу, варіанта його перекладу на український мову, а також опублікованого перекладу-еталона встановлені відповідності між типами перекладчих рішень і принципами нелінійності, нерівноваженості і незамкнутості системи спеціального перекладу.

Ключові слова: синергетика спеціального перекладу, об'єктивне перекладческе рішення, суб'єктивне перекладческе рішення, принципи становлення системи, нелінійність, нерівноваженість, незамкнутість.

Постановка проблеми. Основопологаючим принципом існування системи спеціального перекладу є універсальний принцип подвійного включення, загальний для семиотики, лінгвістики і перекладоведення. В межах синергетики перекладу принципи життєдіяльності перекладческої системи включають дві групи, визначаючі фази буття і становлення акта трансляції. С однієї сторони, буття синергетическої системи, т. є. результат перекладу, детермінують принципи гомеостазу і ієрархичності. С другої сторони, процес перекладческої діяльності (інакше мовлячи, становлення системи) стає можливим завдяки породжуючим і конструктивним принципам синергетического моделювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необхідність відповіді науки на виклики сучасного суспільства, перебуваючого в стані кризи, підкреслюють академік С.П. Курдюмов і проф. Г.Г. Малинецький. Дослідники позначають коло проблем, що стоять перед науковим суспільством ХХІ століття, серед яких: менеджмент кризисів і ризиків; пізнання людиною самої себе з психо- і нейрофізіологіческої точок зору; кооперативне взаємодія людини і природи [5]. В контексті перекладоведення вищеозначені завдання можна привести до одного знаменателя – підвищення якості спеціального перекладу. Рішення поставленої задачі представляється можливим як шляхом застосування синергетическої методології в цілому, так і окремих інструментів перекладческого аналізу, що входять до складу категоріально-понятійного апарату синергетики перекладу.

Незважаючи на зростаюче число публікацій гуманітарного напрямку, присвячених питанням синергетики [3; 7; 8], а також на загальнонаукову тенденцію до побудови міждисциплінарного діалогу [2, с. 65; 4], слід констатувати майже повне відсуття вітчизняних досліджень в області синергетики перекладческої діяльності.

Цей факт обумовлює актуальність запропонованої статті.

Цілью статті є аналіз перекладчих рішень як мовної реалізації принципів становлення системи спеціального перекладу.

Об'єкт дослідження формують види перекладчих рішень в їх кореляції з групою породжуючих принципів становлення системи.

Предмет дослідження складають особливості вербалізації перекладчих рішень в спеціальних перекладних текстах як проявлення породжуючих принципів синергетики перекладу.

Матеріалом для статті послужив фрагмент циклу лекцій Зігмунда Фрейда «Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse» («Введення в психоаналіз») німецькою мовою [9], один з варіантів його перекладу на український мову, виконаний студентом магістратури Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також фрагмент опублікованого перекладу-еталону Петра Тарашука [10].

Ізложення основного матеріалу. По мненню авторитетних дослідників в області автентичної синергетики, етап становлення синергетическої системи, в тому числі системи спеціального перекладу, визначається породжуючими і конструктивними принципами моделювання системного об'єкта [1, с. 53–60]. Так, породжуючі принципи викликають порушення стабільності системи, одночасно виступаючи передумовою для її розвитку. В свою чергу, конструктивні принципи маркують перехід від хаосу до порядку. В межах даної статті ми сконцентруємо увагу на групі породжуючих принципів становлення системи спеціального перекладу. Згадана група охоплює принципи нелінійності, нерівноваженості і незамкнутості (відкритості) системи.

Перед тим, як приступити безпосередньо до розгляду тексту і варіантів його перекладу, необхідно виділити види перекладчих рішень, які будуть виступати одиницями синергетического аналізу. Для виконання цієї задачі ми скористаємося існуючою класифікацією А.І. Милостивої в декількох модифікованих формах [6].

Дослідниця фактично розрізняє два види перекладчих рішень, називаючи їх «об'єктивна і суб'єктивна біфуркаційна ситуація» [6, с. 73]. Так, об'єктивні біфуркаційні ситуації охоплюють: 1) вибір значення одиниці перекладу; 2) вибір варіантного відповідності одиниці перекладу; 3) вибір контекстуального еквівалента одиниці перекладу з використанням трансформацій. К суб'єктивним біфуркаційним ситуаціям автор типологізує:

логии относит: 1) прагматическую адаптацию текста оригинала при переводе; 2) поэтический перевод; 3) выбор образа-гештальта при передаче инокультурной реалии или пародии [6, с. 74–75].

Мы, в свою очередь, разделяя переводческие решения на объективные и субъективные, будем соотносить их с принципами становления системы специального перевода. К примеру, объективные переводческие решения мы ассоциируем с нелинейными отношениями: а) на уровне межъязыковых связей оригинала и перевода; б) на уровне связей оригинала, перевода и соответствующего специального дискурса. В контексте принципа неравновесности объективные переводческие решения включают установление устойчивого и безразличного переводческого равновесия [2, с. 75–76]. Принцип незамкнутости может реализоваться через объективные переводческие решения как на внутреннем, так и на внешнем уровне открытости системы, что практически соответствует нелинейным отношениям (а) и (б).

Что касается субъективных переводческих решений, по принципу нелинейности они коррелируют с выбором образа-гештальта. Неравновесность системы выражается путем установления неустойчивого равновесия с помощью субъективного переводческого решения, а также в отсутствии равновесия. С точки зрения принципа незамкнутости, так же, как и в первом случае, субъективные переводческие решения могут маркировать оба уровня незамкнутости системы. Продемонстрируем корреляцию переводческих решений и принципов становления системы на материале фрагмента оригинала [9, с. 5] (1) и одного из вариантов его перевода на украинский язык (1.1):

1. EINLEITUNG

Meine Damen und Herren! Nehmen Sie einmal an, Sie wären nicht in eine **psychiatrische**, sondern in eine historische **Vorlesung** gegangen und der Vortragende erzählte Ihnen vom Leben und von den Kriegstaten Alexanders des Großen. **Was für Motive hätten Sie, an die Wahrhaftigkeit seiner Mitteilungen zu glauben?**

Er kann Sie auf die Berichte von **alten** Schriftstellern verweisen, **die entweder selbst zeitgenössisch waren oder den fraglichen Ereignissen doch näher standen**, also auf die Bücher des Diodor, Plutarch, Arrian u. a.; er kann Ihnen Abbildungen der erhaltenen Münzen und Statuen des Königs vorlegen und eine Photographie des pompejanischen Mosaisks durch Ihre Reihen gehen lassen.

1.1. [...]

Шановні пані та панове! Уявіть, що ви пішли не на лекцію з **психології***, а на лекцію з історії, і доповідач розповів вам про життя та військові подвиги Олександра Македонського. **Які його* мотиви?** Чи достовірна ця інформація? Що з цього всього правда?

Оповідач посилається на звіти **старих*** письменників таких як Діодор, Плутарх, Аріан [...]*. Він продемонструє вам ілюстрації з зображенням царя, фото збережених монет, та помпейську мозаїку, **щоб довести достовірність своїх даних.**

Streng genommen beweisen alle diese Dokumente doch nur, daß schon frühere Generationen an die Existenz Alexanders und an die Realität seiner Taten geglaubt haben, und Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen. Sie wird dann finden, dass nicht alles über Alexander Berichtete glaubwürdig oder in seinen Einzelheiten sicherzustellen ist, aber ich kann doch nicht annehmen, dass Sie den Vorlesungssaal als Zweifler an der Realität Alexanders des Großen verlassen werden.

Тобто* вся інформація та документи, що збереглися від покоління яке існувало в той же час з Олександром Македонським і які доводять його реальність*. Критикуючи інформацію, ви запевнитесь, що не всім документам можна вірити і **що не всі теорії реальні***. І все ж, я не можу сказати, що ви покинете зал сумніваючись в існуванні Олександра Македонського.

Прокоментуємо варіант перекладу приведенного фрагмента. Жирним шрифтом і символом «*» виділені помилкові перекладові рішення, порушуючі домінуючий переклад тексту оригіналу і загрожуючі існуванню системи. В той же час відкріпки перекладового тексту, виділені жирним шрифтом, але не позначені зірочкою, маркують місця встановлення неустойчивого рівноважності, які не призводять до руйнування системи спеціального перекладу. Ітак, в перекладі ми можемо спостерігати як об'єктивні, так і суб'єктивні перекладові рішення, які можуть призводити до порушення домінуючої перекладу.

Наведемо розгляд помилкових перекладових рішень об'єктивного типу. По-перше, слід звернути увагу на невірний вибір еквівалента для лексических одиниць *psychiatrische «Vorlesung»* – лекція з **психології***; *alten Schriftstellern* – **старих*** письменників; а також помилкове відтворення частини речення першого абзацу: **Was für Motive hätten Sie <...> – Які його* мотиви?** В цих прикладах мова йде про невірний вибір мовного значення на семантичному рівні, а в останньому випадку – на формально-граматичному рівні. Так, в першому випадку слід було вибрати еквівалент «лекція з психіатрії», в другому випадку існує вибір між варіантним відповідником «давній» і контекстуальним синонімом «античний». В третьому випадку перекладач не звертає уваги на граматичні маркери оригіналу – місцеимення *Sie* в третьому лицю множинного числа (вежлива форма), узгоджене з аналітичною глагольною конструкцією *haben+zu+Infinitiv: hätten <...> zu <...> glauben*. Зміст початкового тексту чітко дає зрозуміти, що автор лекції звертається до своєї аудиторії, однак даний прагматичний фактор залишається невідображеним в перекладі.

Таким чином, в трьох наведених вище прикладах існує місце *об'єктивна біфуркаційна ситуація*, результатом якої став невірний вибір перекладача. Якщо провести паралель з принципами становлення синергетическої системи перекладу, можна стверджувати, що перекладова помилка пов'язана: а) з нелинійним міжмовним відношенням між оригіналом і перекладом; б) з відсутністю перекладового рівноважності, спотворюючим домінуючий переклад; в) з негативним впливом незамкнутості внутрішнього рівня самоорганізації системи перекладу, проявляючись в невірному

выборе семантических и формально-грамматических эквивалентов.

Приведем пример неверного переводческого решения объективного типа, возникшего на уровне сверхфразового единства. В первом предложении второго абзаца переводчик искажает пропозицию оригинала, нарушая содержательно-фактуальную информацию, а также когерентные связи рассматриваемого отрезка текста: «*Streng genommen beweisen alle diese Dokumente doch nur, daß schon frühere Generationen an die Existenz Alexanders und an die Realität seiner Taten geglaubt haben, und Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen*» – «**Тобто*** вся інформація та документи, що збереглися від покоління яке існувало в той же час з Олександром Македонським і які доводять його реальність*».

Во-первых, автор перевода неправоммерно «свертывает» информацию, создающую когерентность данной пропозиции с предыдущим отрезком текста: «*Er kann Sie auf die Berichte <...> verweisen, die entweder selbst zeitgenössisch waren oder den fraglichen Ereignissen doch näher standen, also auf die Bücher des Diodor, Plutarch, Arrian <...>*» → «**Оповідач посилається на звіти старих* нисьменників таких як Діодор, Плутарх, Аріан [...]*».**

Во-вторых, аргументативная структура пропозиции оригинала не воспроизводится в переводе: «*Streng genommen beweisen alle diese Dokumente doch nur, daß <...>, und Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen*» → «**Тобто*** вся інформація та документи, що збереглися <...> і які доводять його реальність*»». В-третьих, полностью искажается содержательно-фактуальная информация пропозиции исходного текста, превращаясь в переводе в эллиптическую конструкцию без связи с предыдущим и последующим предложениями. Таким образом, следует констатировать критическое нарушение доминанты перевода, ведущее к разрушению всей синергетической системы.

Переводчик разрушает нелинейное отношение между оригиналом и переводом на уровне смысла пропозиции, ошибочно воспроизводя содержательно-фактуальную информацию оригинала в переводе. Наблюдается отсутствие переводческого равновесия между отрезками исходного и переводного текста. Кроме того, имеет место проявление незамкнутости внешнего уровня самоорганизации системы, которое выражается в недостаточной языковой и прагматической компетенциях переводчика.

Рассмотрим переводческие решения субъективного типа. Прежде всего, напомним, что субъективные бифуркационные ситуации, как правило, не нарушают доминанту перевода, поэтому могут считаться приемлемыми переводческими решениями. В анализируемом переводе обнаружено несколько субъективных переводческих решений. Так, автор перевода упускает заголовок оригинала, не воспроизводя его в целевом тексте: *Einleitung* – [...]. Несмотря на то, что упущение заголовка считается грубой переводческой ошибкой, в данном случае оно не влияет на понимание текста перевода.

Во втором предложении второго абзаца переводчик применяет трансформацию добавления, что можно расценить как прагматическую адаптацию перевода: «*<...> er kann Ihnen Abbildungen der erhaltenen Münzen und Statuen des Königs vorlegen und eine Photographie des pompejanischen Mosaiks durch Ihre Reihen gehen lassen*» → «**Він продемонструє вам ілюстрації з зображенням царя, фото збережених монет, та помпейську мозаїку, щоб довести до-**

стовірність своїх даних». По нашему мнению, указанное субъективное решение переводчика имеет право на жизнь, поскольку эксплицирует содержание анализируемого отрезка оригинала для адресатов.

Перевод второго предложения третьего абзаца также представляет собой пример прохождения субъективной бифуркационной ситуации: «*Sie wird dann finden, dass nicht alles über Alexander Berichtete glaubwürdig oder in seinen Einzelheiten sicherzustellen ist <...>*» → «**Критикуючи інформацію, ви запевнитесь, що не всім документам можна вірити і що не всі теорії реальні***». В данном случае можем наблюдать субъективное воспроизведение единиц перевода на уровне сверхфразового единства. Так, словосочетание «*критикуючи інформацію*» является средством семантической когерентности, помогающим установить связь с предыдущим предложением перевода и одновременно воспроизвести отрезок оригинала: «*und Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen*». Кроме того, в данном предложении обнаруживаются две генерализации на уровне смысла пропозиции оригинала: а) «*nicht alles über Alexander Berichtete glaubwürdig <...> ist*» → «**не всім документам можна вірити***»; б) «*nicht alles < ist > in seinen Einzelheiten sicherzustellen*» → «**не всі теорії реальні***». Можно убедиться, что трансформация пропозиции (а) в переводе является приемлемой, в отличие от решения (б), где искажается содержательно-фактуальная информация.

Наконец, на уровне отдельных лексических единиц перевода также можно констатировать наличие переводческих решений субъективного типа: «*aber ich kann doch nicht annehmen, dass Sie den Vorlesungssaal als Zweifler an der Realität Alexanders des Großen verlassen werden*» → «**я не можу сказати, що ви покинете зал сумніваючись в існуванні Олександра Македонського**». Как видим, переводчик применяет трансформацию генерализации (*annehmen* – *sказати*; *Vorlesungssaal* – *зал*), которая не влияет на восприятие текста перевода.

Итак, субъективные переводческие решения реализуют нелинейное отношение между оригиналом и структурой мышления переводчика, который интерпретирует фрагмент реальности, заложенный в оригинале. В рассмотренных случаях имело место установление неустойчивого и безразличного равновесия, поскольку доминанта перевода оставалась ненарушенной. Кроме того, примеры субъективных переводческих решений подтверждают незамкнутость как внутреннего (перевод отдельных лексем), так и внешнего уровня самоорганизации системы перевода (воспроизведение частей пропозиции). Для сравнения приведем пример опубликованного перевода фрагмента, выполненный Петром Тарашуком [10, с. 12–13].

1. EINLEITUNG

Meine Damen und Herren! Nehmen Sie einmal an, Sie wären nicht in eine psychiatrische, sondern in eine historische Vorlesung gegangen und der Vortragende erzählte Ihnen vom Leben und von den Kriegstaten Alexanders des Großen. Was für Motive hätten Sie, an die Wahrhaftigkeit seiner Mitteilungen zu glauben?

1.0. ВСТУП

Вельмишановне товариство! <...> Уявіть собі, ніби ви слухаєте лекцію не з психіатрії, а з історії, і викладач розповідає вам про життя і воєнні звитяги* Олександра Македонського. Які ж ваші підстави вірити в правдивість його повідомлень?

¹ Орфографія, пунктуація і стиль автора перекладу збережені – М. Д.

Er kann Sie auf die Berichte von **alten** Schriftstellern verweisen, **die entweder selbst zeitgenössisch waren oder den fraglichen Ereignissen doch näher standen**, also auf die Bücher des Diodor, Plutarch, Arrian u. a.; er kann Ihnen Abbildungen der erhaltenen Münzen und Statuen des Königs vorlegen und eine Photographie des pompejanischen Mosaiks durch Ihre Reihen gehen lassen.

Streng genommen beweisen alle diese Dokumente doch nur, daß schon frühere Generationen an die Existenz Alexanders und an die Realität seiner Taten geglaubt haben, und Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen. Sie wird dann finden, dass nicht alles über Alexander Berichtete glaubwürdig **oder in seinen Einzelheiten sicherzustellen ist**, aber ich kann doch nicht annehmen, dass Sie den Vorlesungsraum als Zweifler an der Realität Alexanders des Großen verlassen werden.

В переводе-эталоне можно заметить успешное прохождение всех рассмотренных выше объективных бифуркационных ситуаций на уровне межъязыковых и смысловых соответствий между оригиналом и переводом (см. 1.1). Как видим, автор перевода-эталона также применяет субъективные переводческие решения (в переводе отмечены символом «*»). Единицами субъективного перевода выступают, во-первых, лексемы *Kriegstaten* – **звитяги***; *die Realität seiner Taten* – **реальність його дій та звитяг***.

Во-вторых, автор перевода-эталона также применяет трансформацию добавления: *«Er kann Sie auf die Berichte von alten Schriftstellern verweisen, die entweder selbst zeitgenössisch waren <...>»* → *«Він може вказати на свідчення античних письменників, що або були сучасниками Александрових виправ* <...>»*.

В-третьих, обнаруживаются субъективные трансформации пропозиций оригинала на уровне смысла: *«<...> Ihre Kritik dürfte hier von neuem einsetzen»* → *«і тому в вас знову прокинеться* критичність*»*; *«Sie wird dann finden, dass nicht alles über Alexander Berichtete glaubwürdig oder in seinen Einzelheiten sicherzustellen ist <...>»* → *«Згодом ви з'ясуєте, що не кожне з повідомлень про Александра вірогідне або точно в усіх своїх подробицях* <...>»*.

Однако во всех случаях применения субъективных переводческих решений автор перевода-эталона, в отличие от автора варианта 1.1, устанавливает устойчивое переводческое равновесие с помощью контекстуальных синонимов либо трансформаций смысла оригинала.

Він може вказати на свідчення **античних письменників, що або були сучасниками Александрових виправ***, або **стояли набагато ближче до тих подій, ніж ми**, – отже, на твори Діодора, Плутарха, Арріана та ін.; він може показати вам зображення монет і статуй імператора, що збереглися до наших днів, і пустити між ваші лави фотографію помпейської мозаїки.

Власне, усі ці документи засвідчують тільки те, що попередні покоління вже вірили в існування Александра і в реальність його дій та звитяг*, і тому **в вас знову прокинеться* критичність**. Згодом ви з'ясуєте, що не кожне з повідомлень про Александра **вірогідне або точно в усіх своїх подробицях***, але я все ж не **припускаю**, ніби ви покинете **аудиторію**, сумніваючись у реальності Александра Македонського.

Выводы. Подводя итоги анализа переводческих решений в контексте принципов становления системы специального перевода, можно сделать следующие *выводы*.

В результате анализа фрагмента специального текста дискурса психоанализа, варианта его перевода и перевода-эталона были обнаружены два типа переводческих решений: объективные и субъективные выборы.

Установлена четкая корреляция между порождающими принципами нелинейности, неравновесности и незамкнутости и типами переводческих решений.

Объективные переводческие решения реализуют нелинейное отношение на уровне межъязыковых связей между оригиналом и переводом, а также связей между оригиналом, переводом и типом дискурса. Такие решения вербализуют устойчивое и безразличное равновесие. С точки зрения незамкнутости переводческие решения объективного типа могут касаться как внутреннего (языкового), так и внешнего (дискурсивного и когнитивного) уровней самоорганизации системы перевода.

Субъективные переводческие решения воплощают нелинейное отношение между оригиналом и субъектом перевода, интерпретирующим фрагмент реальности или воображаемого мира, заложенный в оригинал. Решения субъективного типа, как правило, реализуют отношения неустойчивого равновесия и могут в равной степени касаться внутреннего и внешнего уровней самоорганизации специального перевода.

Ошибочные переводческие решения объективного типа всегда приводят к разрушению всей синергетической системы, поскольку нарушают доминанту перевода, и текст либо его отрезок остается непонятным для адресатов. В то же время даже ошибочные решения субъективного типа не разрушают систему, поскольку не затрагивают информацию оригинала, являющуюся доминантой перевода специальных текстов.

Перспективой дальнейших исследований в рамках заявленной проблематики считаем рассмотрение корреляции переводческих решений и конструктивных принципов становления системы специального перевода.

Литература:

1. Буданов В.Г. Методология синергетики в постнеклассической науке и в образовании / В.Г. Буданов. – М.: Изд-во ЛКИ, 2009. – 240 с.
2. Дорофеева М.С. Відношення перекладацької рівноваги у системі спеціального перекладу / М.С. Дорофеева // Science And Education a New Dimension. – Philology, IV (21), Issue: 104, 2016. – С. 74–77.
3. Кійко Ю.Є. Німецько-українські паралелі в інформаційних медіа-жанрах: фрактальний підхід: [монографія] / Ю.Є. Кійко; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці: Родовід, 2016. – 391 с.
4. Кубрякова Е.С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигмального анализа) / Е.С. Кубрякова // Язык и наука конца 20 века. – М.: Ин-т языкознания РАН, 1995. – С. 145–238.
5. Курдюмов С.П. Программа «Синергетика. Диалоги» / С.П. Курдюмов, Г.Г. Малинецкий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.youtube.com/watch?v=ZN_4BAfLM4.
6. Милостивая А.И. Основные типы бифуркационных коммуникативных ситуаций при переводе / А.И. Милостивая // Вестник Ставропольского государственного университета. – № 3 (62). – 2009. – С. 72–78.
7. Синергетика в филологических исследованиях: [монография] / Т.И. Домброван, С.М. Еникеева, Л.С. Пихтовникова, А.Н. Приходько и др.; – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2015. – 340 с.
8. Tascenko N. Fractal Theory of Discourse Construction: Some Hypothetic Ideas / N. Tascenko // Філологічні трактати. – Суми: СумДУ, Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. – Т. 8. – № 4. – С. 78–84.

Источники иллюстративного материала:

9. Freud S. Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse / S. Freud. – Frankfurt am Main : Fischer Verlag, 2007. – 480 S.
10. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Лекції зі вступу до психоаналізу з новими висновками / З. Фройд ; пер. з нім. П. Тарашука. – К. : Основи, 1998. – 714 с.

Дорофєєва М. С. Принципи становлення системи в синергетиці спеціального перекладу

Анотація. У статті розглянуто типи перекладацьких рішень крізь призму синергетичних принципів становлення системи спеціального перекладу. На матеріалі фрагмента німецького тексту психоаналітичного дискурсу, варіанта його перекладу українською мовою, а також опублікованого перекладу-еталона встановлено відповідності між типами перекладацьких рішень та принципами нелінійності, нерівноважності й незамкненості системи спеціального перекладу.

Ключові слова: синергетика спеціального перекладу, об'єктивне перекладацьке рішення, суб'єктивне перекладацьке рішення, принципи становлення системи, нелінійність, нерівноважність, незамкненість.

Dorofeyeva M. The system's composition principles in specialized translation synergetics

Summary. The article deals with the types of translation solutions in the specialized translation system from the perspective of system's Composition principles. Based on a fragment of German psychoanalytical text, the one of its translation variants and standard sample translation into Ukrainian as well the correlations between the translation solutions types and the synergetic principles of nonlinearity, non-equilibrium and openness were founded out.

Key words: specialized translation synergetics, objective translation solution, subjective translation solution, system's composition principles, nonlinearity, non-equilibrium, openness.